

Po ponad 150 latach od opublikowania pierwszego wydania powieści F.S. Dmochowskiego pt. „*Przekleństwo matki*” oddajemy do rąk Czytelnika tę przejmującą opowieść o autentycznej tragedii rodziny Przeciszewskich herbu Rogala z Radzik Dużych w ziemi dobrzyńskiej. Ich pobyt w tej miejscowości datuje się od roku 1752, kiedy to Stanisław, syn Szymona poślubił Helenę, wdowę po Józefie Tarnowskim, właścicielu tej wsi. Jego syn z pierwszego małżeństwa, Dionizy w 1763 r. za Franciszką Tarnowską odziedziczył majątek radzikowski. Pozostawił on trzech synów: Franciszka, Kazimierza i Ludwika. Wokół dwóch pierwszych toczy się akcja tej powieści.

Powieściowi Rzeciszeccy to wspomniani Przeciszewscy w Płockiem, a w istocie tu nad Drwęcą, Kierscy — to Suchorscy, a Doruccy — to Dobrcy. Matka trzech synów, podczaszyna Franciszka z Tarnowskich Przeciszewska, II *voto* Suchorska, przed śmiercią w dniu 20 marca 1818 r. w kościele radzikowskim rzuciła przekleństwo na swych niedobrych, wyzutych z człowieczeństwa i niegodnych synów. Z powieści Czytelnik dowie się o innym przekleństwie na początku XIV w., które miało być rzucone za zdradę najbliższej rodziny i ziemi rodzinnej.

Centralnym miejscem akcji są Radziki Duże niedaleko Rypina (nazywane w powieści Grabieńcem), ale niektóre wydarzenia autor umiejscawia w Przeciszewie koło Kleniewa pod Płockiem, zmieniając go na Rzeciszewo, a także w Zagorzycach pod Radziejowem, Radziejowie, Piotrkowie na Kujawach, we Włocławku, Płocku oraz w Rypinie, Skępem, Dobrzyniu nad Wisłą, Lipnie i Sierpcu. Niekiedy akcja przenosi się też do Słoszewa koło Wrock, nieistniejącej dziś, zapewne legendarnej, Nowej Wsi pod Radzikami (być może — Radzik Małych), Ugoszcza, Rokitnicy i Osieka w Rypińskim. Autor wspomina także o kontaktach bohaterów powieści z Toruniem oraz pobliską Brodnicą.

W serii „Biblioteka dobrzyńska” ukazały się:

♦ *Kirgiz*, Gustawa Zielińskiego

ISBN 978-83-88701-44-3

Franciszek S. Dmochowski PRZEKLEŃSTWO MATKI

Franciszek S. Dmochowski

2

Franciszek S. Dmochowski

PRZEKLEŃSTWO MATKI

2

BIBLIOTEKA DOBRZYŃSKA